

Innst. 45 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:111 S (2009–2010)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en fellesnordisk imamutdanning

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en fellesnordisk imamutdanning.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Anna Ljunggren, Hadia Tajik, Truls Wickholm og lederen Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Mette Hanekamhaug, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Aksel Hagen, fra Senterpartiet, Johannes Rindal, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til representantforslaget om at regjeringen skal ta initiativ til en fellesnordisk imamutdanning.

Komiteen merker seg at bakgrunnen for forslaget er at imamer som religiøse ledere og formidlere av verdier og moral har stor innflytelse på «det muslimske miljøet». Forslagsstillerne mener det er viktig at imamer som skal preke i norske moskeer,

verdsetter demokratiske verdier. Islam i Norge utvikler seg og tar opp i seg norske skikker og normer.

Komiteen viser til at samfunnet er preget av et stadig større mangfold og at behovet for kunnskap om ulike religioner og livssyn er økende. Komiteen mener det er viktig at opplæringsfeltet fyller dette kunnskapsbehovet. Komiteen viser til at det i dag tilbys ulike studier i islam i kulturelt og historisk perspektiv og til Universitetet i Oslos undervisnings- og forskningsaktivitet på dette området. Universitetet tilbyr også utdanning i norsk språk og kultur, utdanninger som er aktuelle for imamer og andre religiøse ledere. Kurset «Å være religiøs leder i det norske samfunn» er videre blitt utviklet på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Dette er blitt et svært populært tilbud for ledere fra ulike tros- og livssynssamfunn, også muslimske. Komiteen mener det er positivt om høyere utdanningsinstitusjoner ønsker å bygge slike tilbud videre ut i tråd med forventet økt etterspørsel.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, er imidlertid uenig i at det er Stortinget og regjeringen som skal ta initiativ til å utvikle slike studier til også å omfatte imamutdanning.

Flertallet går på denne bakgrunn inn for at representantforslaget ikke vedtas i Stortinget.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, deler intensjonen bak forslaget, nemlig å styrke demokrati, likestilling og sosial utjevning som felles verdier. Dette flertallet har registrert at forslaget ikke har støtte i de miljøene dette angår. Flertallet har også registrert at organisasjonen Islamsk råd har uttalt at en imamutdanning neppe vil

ha legitimitet blant de miljøene som forslaget er ment å treffe.

Dette flertallet mener det ikke er riktig å støtte representantforslaget. Dette flertallet viser i den forbindelse til at universitetene er rammefinansiert og selvakkrediterende. Universitetene kan når som helst, etter en faglig, samfunnsmessig og økonomisk vurdering, opprette de studiene de finner det ønskelig og hensiktsmessig å tilby, slik statsråden påpeker i sitt svarbrev 23. august 2010 til komiteen. De vil ikke trenge godkjenning til å opprette studier eller til å ha et fellesnordisk utdannings samarbeid.

Dette flertallet vil understreke at Stortinget og regjeringen bør være svært forsiktig med å styre disse institusjonene når det gjelder studieportefølje. Ikke minst vil dette være viktig når det gjelder konfesjonsstudier, ettersom det vil kunne bli oppfattet som å utfordre prinsippet om tros- og livssynsneutralitet. Dette flertallet mener derfor at en eventuell imamutdanning må det være opp til høyskoler og universitet selv å ta initiativ til og utvikle, gjerne i nært og godt samarbeid med de muslimske miljøene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vektlegge statens nøytrale rolle i et liberalt samfunn, og er derfor imot at den norske stat skal finansiere flere konfesjonelle utdannelse.

Komiteens medlem fra Venstre viser til bakgrunnen for representantforslaget, og vil understreke Venstres syn om at en akademisk imamutdanning vil kunne bidra til å videreutvikle islam i Norge og være positiv med tanke på å fremme dialog og gjensidig respekt mellom ulike religioner.

Dette medlem viser til at imamer har stor innflytelse på det muslimske miljøet. Skal imamer fungere i en brobyggerrolle mellom det etnisk norske og det muslimske miljøet, må de ha kunnskap om grunnleggende demokratiske verdier i det norske samfunnet. Etter dette medlems syn vil en akademisk imamutdanning kunne føre til at vi får muslimske ledere som i større grad ønsker å spille på lag med storsamfunnet. En vestlig utdannet imam vil kunne fylle en normskapende rolle i det norske samfunnet, fordi en slik imam vil ha et svært godt utgangspunkt for å kjenne til de krysskulturelle brytningene som oppstår når islam møter et moderne, vestlig demokrati. Videre vil en slik imam ha gode forutsetninger for å tolke den muslimske tro inn i vår kulturelle kontekst.

Etter dette medlems syn er det viktig at islam får et akademisk fotfeste også i den vestlige verden. Dette medlem viser til at en imamutdanning vil bidra til at det etableres en akademisk forskningstradisjon for islam i Norge, noe som også vil gi større akademisk tyngde for imamer som virker i landet.

Samtidig vil dette medlem understreke at en imamutdanning vil være et skritt på veien mot økt likestilling mellom ulike religioner i Norge.

Dette medlem vil minne om at juss og teologi historisk var de første akademiske fagene. I dag er norsk presteutdanning basert på vitenskapelig forskning, den er selvkritisk og stiller strenge faglige krav – innenfor en fri vitenskapelig forskningstradisjon. At presteutdanningen har vært forskningsbasert og at teologi har vært en akademisk disiplin, har bidratt til å utvikle kristendommen i Norge. På samme måte mener dette medlem at en imamutdanning bør baseres på tilsvarende vitenskapelig forskningskrav, og at dette vil være positivt for utviklingen av islam i Norge.

Dette medlem merker seg påstanden om at «(...) forslaget ikke har støtte i de miljøene dette angår». Dette medlem deler ikke en slik virkelighetsbeskrivelse.

Dette medlem vil videre avvise at det å etablere en fellesnordisk imamutdanning vil innebære å overstyre våre høyere utdanningsinstitusjoners studieportefølje. Tvert imot er det ønsket å opprette «teologisk-orienterte islamstudier» i Norge «innenfor en nordisk kontekst», jf. høringsnotat fra Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo datert 28. september 2010. Videre heter det i nevnte notat:

«Statsråden har pekt på at en av forutsetningene for en statlig finansiert imamutdanning, eller studier innen teologi, etikk og islam, er at en av våre høyere utdanningsinstitusjoner stiller seg bak dette. UiO stiller seg bak et slikt tilbud. TF mener det er et viktig signal inn i den nasjonale verdidebatten dersom Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomité nå gir rammer og positiv tilbakemelding til dette forslaget.»

Dette medlem vil understreke at Venstre er åpen for at det kan finnes ulike modeller for hvordan en imamutdanning skal utvikles, og at dette vil være helt opp til institusjonene som ønsker å utvikle et slikt tilbud. Det er imidlertid etter dette medlems mening viktig at man fra Stortingets side uttrykker støtte til initiativ som dette, samt bidrar med økonomiske rammer som muliggjør utviklingen av denne type studier. Dette medlem fremmer forslaget i dokumentet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en fellesnordisk imamutdannelse.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:111 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en fellesnordisk imamutdannelse – vedtas ikke.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 28. oktober 2010

Marianne Aasen
leder

Aksel Hagen
ordfører

